

17. září 2025

Otevřený dopis budoucí vládě České republiky

Akční plán pro české ocelářství

Zástupci českého ocelářství a navazujícího průmyslu se shodli, že je bezpodmínečně nutné ihned čelit krizi českého hutního průmyslu všemi dostupnými prostředky. Proto přichází s výzvou „Deset bodů k záchraně českého ocelářství“. Výzva žádá budoucí vládu České republiky, aby přijala opatření a na úrovni Česka i EU iniciovala kroky, které zajistí udržení ocelářského průmyslu v České republice a zajistí tak budoucí bezpečnost a suverenitu našeho státu.

Čelíme systémovému kolapsu průmyslové páteře Evropy s potenciálně nevratnými důsledky pro celý kontinent. Na hutní průmysl v Evropě a jeho globální konkurenceschopnost doléhá v poslední době několik negativních faktorů: vysoké ceny energií a emisních povolenek, nízká poptávka, systémové problémy průmyslu, geopolitická situace ve světě, tlak levných dodávek ze třetích zemí, nedostatečná ochrana evropského trhu při stále se navyšující globální nadprodukci oceli, zejména z asijských zemí.

Ocelářství v EU je navíc v rámci schválených EU Green Deal cílů (včetně aktuálního návrhu nového cíle snížení emisí o 90 % do roku 2040) nuceno dostát nejpřísnějším klimatickým závazkům ve světě. Přitom na světové produkci emisí se státy EU podílejí jen velmi nízkým procentem. Snížování emisí na úkor států Evropy tak nepovede ke snížení emisí celosvětově, ale naopak oslabí ekonomickou pozici unie a zvýší její závislost na třetích zemích, kde tlak na snižování emisí není zdaleka takový.

Oceláři v EU jsou tudíž nuceni investovat značné prostředky do dekarbonizace v době již několik let trvající recese, aniž by tyto investice přinášely ocelářským firmám vyšší přidanou hodnotu či vyšší konkurenceschopnost jejich výrobků.

Tripartita Moravskoslezského kraje proto za podpory Ocelářské unie a odborů OS KOVO žádá budoucí vládu České republiky o záchranu dvousetleté tradice českého ocelářství okamžitou implementací těchto Deseti bodů:

Deset bodů

pro záchranu ocelářství v České republice

- 01** Fyzicky a cenově dostupná elektrická energie
- 02** Úprava systému emisních povolenek EU ETS
- 03** Omezení vývozu šrotu a podpora oběhového hospodářství
- 04** Ochrana evropského trhu
- 05** Dostatečné a dostupné financování projektů na dekarbonizaci
- 06** Ochrana zaměstnanosti
- 07** Trh se zelenou ocelí
- 08** Snížení byrokratické a finanční zátěže a omezení regulace
- 09** Energetická koncepce státu a průmyslová dekarbonizační strategie státu
- 10** Prohlášení ocelářství za strategické odvětví

Detail „Deseti bodů k záchraně českého ocelářství“

01 Fyzicky a cenově dostupná elektrická energie

- Zajistit cenově dostupné a bezpečné dodávky energie pro průmyslové firmy.
- Snížit cenu silové elektrické energie na hodnoty pod 60 EUR/MWh pro průmyslové podniky. Zajistit změnu způsobu cenotvorby elektřiny – oddělit od cen fosilních paliv.
- Maximálně snížit dovozní závislost energie do ČR, urychleně zajistit stabilní zdroje energie (revize NKEP, příprava SEK).
- Rozvoj OZE musí být kontrolovatelný. Nesmí ohrozit stabilitu a cenu dodávek energie (nárůst regulované složky ceny elektřiny a distribučních poplatků). Rozvoj OZE a s tím spojený rozvoj sítě se v ceně nesmí přenášet na koncové spotřebitele, zejména ne na energeticky náročný průmysl. Pečlivě hlídat účelovost nákladů na síť.
- Uvolnit přísná a komplexní pravidla pro výrobu a využití nízkoemisního vodíku a iniciovat rozvoj vodíkového hospodářství bez ohledu na původ elektřiny (jádro vs. OZE).
- Navrátit výjimku z dvojího zdanění energetických produktů, zrušení (nebo alespoň zásadní snížení) plateb POZE (složka ceny elektřiny, kterou například firmy v Německu neplatí, a tak mají jednodušší pozici z pohledu konkurenceschopnosti). V posledních 4 letech se POZE poplatky v Česku navýšily, je nezbytné je vrátit alespoň na úroveň roku 2021 nebo je úplně zrušit.
- Vždy vyhodnocovat dopad legislativy a rozhodnutí na firmy (spotřebitele) a jejich konkurenceschopnost.

02 Úprava EU ETS a zavedení funkčního CBAM a daňové úlevy pro energeticky náročné provozy

- **CBAM** – Chránit export, zamezit obcházení, rozšíření na downstream. Je nutné, aby tento nástroj byl skutečně funkční ochranou evropského trhu před dovozy oceli ze zemí s nižšími klimatickými a ekologickými standardy a zamezil neúměrnému zatížení lokálního evropského výrobce z titulu nákladu na emisní povolenky (viz. pozice EUROFER k CBAM). Pro funkční CBAM je nutné zamezit jeho obcházení, rozšířit jej na downstream produkty (aby nedošlo k přesunu celých výrobních řetězců mimo EU) a pečlivě sledovat jeho efektivnosti v průběhu implementace. Požadujeme rovněž vyčkat s ukončováním volné alokace povolenek pro průmysl v EU ohrožený „carbon leakage“, dokud nedojde k vyhodnocení a potvrzení efektivnosti CBAM.
- **EU ETS** – Omezit roli finančních spekulantů a čistě finančních hráčů na trhu s emisními povolenkami – tj. snížit dopad čistě finančních operací na cenu EU-ETS. Zajistit předvídatelnost ceny EU-ETS ideálně s aplikovaným cenovým stropem pro umožnění strategického plánování ocelářským firmám. Po dobu náběhu CBAM a před vyhodnocením efektivnosti jeho implementace zajistit plnou nárokovou bezplatnou alokaci povolenek, bez podmíněnosti.

- Poskytovat nadále kompenzace nepřímých nákladů EU ETS v maximální výši všem způsobilým firmám, odstranit podmíněnost. Zrušit EU ETS II pro průmyslové podniky, které povedou k dalšímu nárůstu nákladů ve výrobě.
- Odstranit z referenčních hodnot emisní intenzity (tzv. benchmarků) pro výpočet bezplatné alokace povolenek technologie výroby oceli neaplikovatelné skrze celou EU, viz např. vodíková redukce (zatím není možné aplikovat v našich podmínkách). Nesnižovat uměle benchmarky.

03 Omezení vývozu šrotu a podpora oběhového hospodářství

- Zajistit dostatek šrotu jako vstupní suroviny pro výrobu nízkoemisní oceli v elektrických obloukových pecích.
- Prohlásit šrot za strategickou druhotnou surovinu (CRMA/Critical Raw Materials Act = Akt o kritických surovinách).
- Detailně zmapovat situaci se šrotem v Česku a její statistické sledování.
- Přímou omezit vývozu šrotu (restrikce, zdanění, limity atd.)

04 Cla

- Nutně pokračovat v ochranných opatřeních na dovoz oceli do EU a jejich další zefektivnění, a to zejména v souvislosti s plánovaným ukončením stávajících opatření (tzv. safeguards) v červnu 2026. Pokud EU adekvátně nezareaguje na zvýšení cel pro ocelářské výrobky ze strany USA, bude to znamenat další zaplavení evropského trhu levnou ocelí z Asie a zničení místního ocelářství. Díky dovozům levné oceli z Asie zvyšuje Evropa a její jednotlivé státy svou závislost a naopak výrazně snižuje svou bezpečnost, suverenitu a konkurenceschopnost.
- Podporovat a chránit evropské (české) průmyslové kapacity. Protože importy ze třetích zemí nahrazují kapacity v EU, což vede k uzavírání provozů a ztrátě pracovních míst.

05 Dostatečné a dostupné financování projektů na dekarbonizaci a zelenou transformaci

- Výnosy z prodeje emisních povolenek musí být v ČR směřovány čistě do odvětví, které za ně platí (tj. zejména do průmyslu).
- Maximálně zjednodušit pravidla pro čerpání z Inovačního fondu, Modernizačního fondu a dalších fondů a programů na podporu dekarbonizace tak, aby ocelářské firmy byly oprávněnými příjemci bez omezujících podmínek. Jde například o délku realizace projektu či spravedlivý a racionální claw-back mechanismus.

- Musí být nastavené rovné podmínky dotačních titulů na dekarbonizaci v rámci EU. CZ ocelářství musí mít rovné podmínky veřejného financování jako jejich konkurenti v EU – ČR musí být schopna zajistit intenzitu podpory minimálně do výše 75 %. Pro dekarbonizaci a zelenou transformaci odvětví je naléhavě nutná veřejná podpora.
- Zrušit omezení, a naopak maximálně otevřít dnešní a budoucí programy a fondy veřejné podpory velkým podnikům i ze sektoru ocelářství, které jsou mnohdy v dotačních titulech vyřazeny (tyto investice mají největší přínos pro ŽP).
- Požadujeme, aby veřejné financování v odvětví bylo projednáváno s odbory.
- Na úrovni EU zajistit zrušení zákazu regionální podpory pro ocelářství (dnes je dáno na úrovni s uhlím).

06 Zaměstnanost

- Naléhavě opatřit ochranu pracovních míst. Ocelářský a kovo zpracující průmysl má zásadní význam pro hospodářství EU (přímo a nepřímo zaměstnává 2,6 milionu lidí).
- Naléhavě krátko/střednědobě podporovat ochranu pracovníků během restrukturalizace podniků. Ekonomicky zabezpečovat programy rekvalifikace a zvyšování kvalifikace. Zajistit kvalitní pracovní místa, spravedlivé pracovní podmínky a dlouhodobé zaměstnání v průmyslových regionech.
- Vyzýváme budoucí českou vládu, aby začala pracovat na reformě školství, která bude odrážet budoucí strategické potřeby ČR, kam zachování ocelářství jednoznačně patří.

07 Trh se zelenou ocelí

- Prosazovat společný standard certifikace zelené/nízkoemisní oceli v rámci EU pro zamezení spekulací, greenwashingu apod.
- Vytvořit trh pro nízkoemisní ocel s pozitivní motivační cenovou politikou, která bude napomáhat investicím do dekarbonizace – např. veřejné tendry apod.

08 Snížení byrokratické a finanční zátěže a omezení regulace

- Potřebujeme celkově snížit administrativní a finanční zátěž, s prioritizací té, která nemá adekvátní odraz v přínosech pro ŽP.
- Zrušit dvojí vykazování. Zrušit nebo významně zjednodušit ESG reporting (o udržitelnosti a ŽP firmy vykazují již dnes).
- NE další regulaci omezující průmysl a revize stávající – průmysl se musí nadechnout. Požadujeme změnu regulační politiky na motivační.

- Vždy požadovat nebo provádět detailní studie dopadů návrhu cílů a legislativy na země i jednotlivé sektory.
- Odstranit národní gold plating evropské legislativy (zrušit a nezavádět požadavky jdoucí nad rámec požadavků EU).
- Pozastavit jakékoliv další legislativní návrhy pod European Green Deal, které kladou nové nebo rozvíjí stávající požadavky na průmysl a jsou spojené s administrativní a nákladovou zátěží.
- Proškrtat (zrevidovat) legislativy European Green Deal, která průmysl zatěžuje nejvíce. Uvolnit nebo zrušit zbytečné podmínky.
- Zajistit změnu z regulatorní zelené politiky na motivační. Razantně odmítat návrhy, které průmysl škrtí. Revidovat stávající cíle s cílem udržení konkurenceschopnosti průmyslu.
- Požadovat dopadové studie každé vznikající legislativy či cílů (na národní a národní sektorové úrovni), a to včetně finančních požadavků.

09 Energetická koncepce státu a průmyslová dekarbonizační strategie státu

- Vytvořit robustní a politicky stabilní národní průmyslové dekarbonizační strategie. Definovat priority a jejich koncepční řešení ve spolupráci státního a soukromého průmyslového sektoru.
- Investovat do zlepšení infrastruktury – silnice, železnice, energetické sítě a systémy.
- Připravit energetickou koncepci státu, která povede ke snížení cen elektrické energie a zajištění stability jejích dodávek pro zvýšené potřeby v průmyslu (dekarbonizace průmyslu = především elektrifikace).

10 Prohlášení ocelářství za strategické odvětví

- Přístupovat k ocelářství jako k obrannému průmyslu.
- Prohlásit ocelářství za strategicky významný obor, stejně jako to udělala současná německá vláda ve svém programovém prohlášení.
- Prohlásit konkrétní firmy jako strategicky významné podniky či za podniky zvláštního významu (stejně tak přistupují vlády Velké Británie, Polska, Německa nebo USA).